

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 761

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 14 august 2025

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 635 din 7 noiembrie 2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (5 ¹) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea altor acte normative, și ale art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală	2–5	416. — Decizie privind încetarea exercitării, cu caracter temporar, de către domnul Bogdan-Alexandru Moisii a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Afacerilor Externe	7
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
645. — Hotărâre pentru modificarea anexelor nr. 1-5 la Hotărârea Guvernului nr. 412/2025 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2025-2026	5	417. — Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, prin detașare, de către domnul Bogdan-Alexandru Moisii a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Finanțelor	7
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
414. — Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna Vasilica-Valentina Robu a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Casei Naționale de Pensii Publice	6	5.263. — Ordin al ministrului investițiilor și proiectelor europene pentru modificarea Ordinului ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 3.284/2023 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru activități de cercetare-dezvoltare și inovare finanțate prin prioritatea 1. „Susținerea și promovarea unui sistem de CDI atractiv și competitiv în RO” a Programului Creștere inteligentă digitalizare și instrumente financiare	8–10
415. — Decizie privind încetarea exercitării, cu caracter temporar, de către doamna Speranța-Georgeta Ionescu a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Finanțelor	6	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
		Decizia nr. 220 din 16 iunie 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	11–16
		★	
		6 Rectificări	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 635

din 7 noiembrie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea altor acte normative, și ale art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Iosif Puiu și Constanța Puiu în Dosarul nr. 8.289/301/2021 al Judecătoria Sectorului 3 București — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.704D/2021.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 2.758D/2021, nr. 2.840D/2021 și nr. 3.087D/2021, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340, ale art. 341 alin. (5¹) și (8), respectiv ale art. 341 din Codul de procedură penală, excepții ridicate de Doru Paraschiv în Dosarul nr. 6.081/2/2020 al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și în Dosarul nr. 3.020/1/2019 al Tribunalului București — Secția I penală și de Cătălin Georgescu în Dosarul nr. 171/206/2021 al Judecătoria Câmpulung Moldovenesc.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.758D/2021, nr. 2.840D/2021 și nr. 3.087D/2021 la Dosarul nr. 2.704D/2019, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantei Ministerului Public, care solicită respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală. Arată că aceste dispoziții nu au legătură cu soluționarea cauzei, deoarece cauzele în care a fost invocată prezenta excepție privește judecarea pe fond a plângerii împotriva unor soluții de clasare dispuse de procuror prin ordonanță. În continuare, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală. În aceste sens, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 625 din 21 noiembrie 2023 și Decizia Curții Constituționale nr. 211 din 7 aprilie 2022.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

7. Prin Încheierea din 11 august 2021, pronunțată în Dosarul nr. 8.289/301/2021, **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Iosif Puiu și Constanța Puiu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri formulate, potrivit art. 340 din Codul de procedură penală, împotriva unei ordonanțe de clasare.

8. Prin Încheierea din 21 mai 2021, pronunțată în Dosarul nr. 6.081/2/2020, **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340, art. 341 și ale art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Doru Paraschiv într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri formulate, potrivit art. 340 din Codul de procedură penală, împotriva unei ordonanțe de clasare.

9. Prin Încheierea din 3 septembrie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 171/206/2021, **Judecătoria Câmpulung Moldovenesc a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (5¹) și (8) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Cătălin Georgescu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri formulate, potrivit art. 340 din Codul de procedură penală, împotriva unei ordonanțe de clasare.

10. Prin Încheierea din 11 octombrie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 3.020/1/2019, **Tribunalul București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Doru Paraschiv într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri formulate, potrivit art. 340 din Codul de procedură penală, împotriva unei ordonanțe de clasare.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia arată, în esență, că legiuitorul nu a reglementat o cale de atac împotriva încheierii prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la art. 341 alin. (6), alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a), b) și d) și alin. (7¹) din Codul de procedură penală. De asemenea, se susține că dispozițiile criticate sunt lipsite de claritate și previzibilitate deoarece nu prevăd expres posibilitatea audierii persoanei care a făcut plângerea și a persoanelor cercetate. Neaudierea persoanei care a făcut plângerea și a persoanelor cercetate, la cererea acestora, constituie o încălcare a exigențelor dreptului la un proces echitabil, fiind contrară normelor de administrare democratică a justiției penale în statul de drept.

12. **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția penală** invocă Decizia nr. 788 din 15 decembrie 2016, apreciind că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

13. **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că în procedura prevăzută de dispozițiile

art. 341 din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară doar verifică soluția atacată pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate de părți, neputându-se substitui organelor de anchetă pentru a administra probe ce țin de fondul acuzației. În cazul în care constată că urmărirea penală nu este completă, judecătorul de cameră preliminară poate desființa soluția și trimite cauza la procuror pentru a completa urmărirea penală. Judecătorul de cameră preliminară nu poate face acte de urmărire penală în locul procurorului, ci, dacă reține că urmărirea penală nu este completă, trimite cauza procurorului pentru a administra probele necesare soluționării dosarului. Totodată, dublul grad de jurisdicție nu este necesar, deoarece este vorba despre o soluție de netrimite în judecată, nu despre o acuzație în materie penală, în acest caz fiind suficient că soluția procurorului este supusă controlului judecătoresc.

14. Judecătoria Câmpulung Moldovenesc apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că limitarea mijloacelor de probă, pe baza cărora judecătorul de cameră preliminară poate soluționa plângerea formulată împotriva soluțiilor de neurmărire sau de netrimite în judecată, este justificată, având în vedere natura juridică a acestei plângeri, care nu vizează judecarea propriu-zisă a cauzei penale, ci constituie un mijloc procedural prin care se realizează un control al ordonanței procurorului, atacată sub aspectul legalității acesteia. Ca urmare, este firesc ca, în vederea soluționării plângerii, instanța să verifice, pe baza materialului și a lucrărilor existente în dosarul cauzei, care au fost avute în vedere de procuror la emiterea ordonanței de neurmărire/netrimite în judecată atacate, dacă această soluție a fost sau nu dispusă cu respectarea dispozițiilor legale. Cu privire la art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, se arată că procedura reglementată de art. 341 din același act normativ stabilește o cale de atac împotriva soluției de clasare dispusă prin ordonanță sau rechizitoriu, astfel că susținerile petentului potrivit cărora s-ar aduce atingere dreptului la un proces echitabil nu sunt întemeiate.

15. Tribunalul București — Secția I penală apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că, în procedura prevăzută de dispozițiile art. 341 din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară doar verifică soluția atacată pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate de părți, neputându-se substitui organelor de anchetă pentru a administra probe ce țin de fondul acuzației. Invocă jurisprudența Curții Constituționale, spre exemplu, Decizia nr. 41 din 4 februarie 2020, Decizia nr. 530 din 11 iulie 2017 sau Decizia nr. 442 din 21 iunie 2016.

16. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

17. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

19. Obiectul excepției de neconstituționalitate, potrivit încheierilor de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 340, ale art. 341, respectiv ale art. 341 alin. (5¹) și (8) din Codul de procedură penală. Curtea observă că, în Dosarul nr. 2.758D/2021, obiectul excepției îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 340, art. 341 și ale art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală. Din motivarea autorului excepției de neconstituționalitate reiese că acesta este nemulțumit, pe de-o parte, în această procedură nu este posibilă audierea părților, iar, pe de altă parte, că legiuitorul nu a reglementat o cale de atac împotriva încheierii prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la art. 341 alin. (6), alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a), b) și d) și alin. (7¹). Curtea observă că aceste elemente se circumscriu alin. (5¹) și alin. (8) ale art. 341 din Codul de procedură penală. Totodată, în Dosarul nr. 3.087D/2021, potrivit încheierii de sesizare, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 341 din Codul de procedură penală. Din motivarea autorului excepției de neconstituționalitate reiese că acesta este nemulțumit de faptul că în această procedură nu este posibilă audierea părților, element ce se circumscrie alin. (5¹) al art. 341 din Codul de procedură penală.

20. În acest context, Curtea observă că dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală au fost modificate prin art. I pct. 36 din Legea nr. 201/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 6 iulie 2023. Cu toate acestea, având în vedere actele de sesizare, susținerile autorilor excepției, precum și Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023, precum și ale art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală. Dispozițiile legale criticate au următorul conținut:

— Art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023: *„Judecătorul de cameră preliminară, soluționând plângerea, verifică soluția atacată pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate.”*

— Art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală: *„Încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin. (6), alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a), b) și d) și alin. (7¹) este definitivă.”*

21. Autorii excepției susțin că textele legale criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 referitor la statul de drept, art. 1 alin. (5) referitor la criteriile de calitate a legii, art. 4 alin. (2) referitor la egalitatea între cetățeni, art. 15 referitor la neretroactivitatea legii, art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (1) și (2) referitor la accesul liber la justiție, art. 49 referitor la protecția copiilor și a tinerilor, art. 50 referitor la protecția persoanelor cu handicap, art. 51 referitor la dreptul de petiționare, art. 52 referitor la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 129 referitor la folosirea căilor de atac și art. 148 referitor la integrarea în Uniunea Europeană. De asemenea, invocă prevederile art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil, ale art. 13 referitor la dreptul la un remediu efectiv și ale art. 14 referitor la dreptul la un remediu efectiv din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale art. 1 referitor la interzicerea generală a discriminării din Protocolul nr. 12 la Convenție și ale art. 47 referitor la dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

22. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură

penală sunt criticate din perspectiva lipsei unei căi ordinare de atac împotriva încheierii prin care judecătorul de cameră preliminară pronunță una dintre soluțiile reglementate de prevederile art. 341 alin. (6), alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a), b) și d) și alin. (7¹) din Codul de procedură penală. Curtea observă că dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală au legătură cu soluționarea cauzei în care este ridicată excepția de neconstituționalitate numai dacă aceasta este invocată în cadrul procesual creat prin formularea unei căi de atac, apel sau contestație, cale de atac care, potrivit textului de lege criticat, este inadmisibilă.

23. Cauzele în care a fost invocată prezenta excepție privesc însă judecarea pe fond a plângerii împotriva unor soluții de clasare dispuse de procuror prin ordonanță. Așa fiind, dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală nu au incidență în cauzele în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, întrucât acestea se află în etapa procesuală a soluționării fondului. Or, potrivit prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, *„Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești (...) privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei (...)”*.

24. Indiferent de soluția pronunțată — sub aspectul criticilor formulate referitor la lipsa unei căi ordinare de atac —, decizia Curții nu ar produce niciun efect cu privire la rezolvarea fondului cauzelor în care a fost ridicată prezenta excepție de neconstituționalitate, dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală neavând legătură — în sensul prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 — cu soluționarea cauzei.

25. Curtea s-a mai pronunțat în acest sens în jurisprudența sa, de exemplu, prin Decizia nr. 140 din 21 martie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 710 din 2 august 2023, Decizia nr. 131 din 21 martie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 627 din 10 iulie 2023, sau Decizia nr. 361 din 8 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 834 din 24 august 2022.

26. În ceea ce privește dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023, Curtea reține că acestea au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 516 din 15 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1110 din 22 noiembrie 2021, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și a reținut că limitarea mijloacelor de probă — pe baza cărora judecătorul de cameră preliminară poate soluționa plângerea formulată împotriva soluțiilor de neurmărire sau de netrimite în judecată — este justificată, având în vedere natura juridică a acestei plângeri, care nu vizează judecarea propriu-zisă a cauzei penale, ci constituie un mijloc procedural prin care se realizează un examen al ordonanței procurorului, atacată sub aspectul legalității acesteia. Ca urmare, este firesc ca, în vederea soluționării plângerii, instanța să verifice, pe baza materialului și a lucrărilor existente în dosarul cauzei, care au fost avute în vedere de procuror la emiterea ordonanței de neurmărire/netrimite în judecată atacate, dacă această soluție a fost sau nu dispusă cu respectarea prevederilor legale. Curtea a constatat că dispozițiile criticate nu încalcă dreptul la un proces echitabil, astfel cum este acesta consfințit de prevederile constituționale și de reglementările internaționale, petentul având deplina libertate de a demonstra în fața instanței de judecată nelegalitatea actului atacat, în raport cu lucrările și materialul din dosarul cauzei, cu notele scrise depuse, precum și cu cererile și excepțiile formulate de către inculpat cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale. Curtea nu a primit nici critica potrivit căreia se încalcă dreptul de acces liber la justiție, plângerea reglementată de dispozițiile art. 341 din Codul de procedură penală reprezentând, prin ea însăși, o garanție a realizării acestui drept.

27. Curtea a mai reținut că stabilirea unor reguli speciale de procedură în cazul judecării plângerii împotriva ordonanței procurorului de neurmărire/netrimite în judecată este realizată de legiuitor în exercitarea competenței sale constituționale și nu încalcă accesul liber la justiție, statuând, în acest sens, că legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor procedurale, principiul accesului liber la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și în modalitățile instituite de lege (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994).

28. De asemenea, Curtea a constatat că, indiferent de soluția pronunțată, judecătorul de cameră preliminară apreciază și cu privire la probele administrate în dosarul de urmărire penală, inclusiv sub aspectul dacă acestea sunt sau nu suficiente pentru a fundamenta soluția organului de cercetare penală. Dreptul la un proces echitabil al petentului este pe deplin asigurat, acesta având posibilitatea să se prevaleze de toate garanțiile procesuale ce caracterizează acest drept, sens în care, în cazul prevăzut de dispozițiile art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c) din Codul de procedură penală, procurorul și inculpatul pot face, motivat, contestație cu privire la modul de soluționare a excepțiilor privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, contestație ce va fi soluționată cu participarea părților, a subiecților procesuali principali și a procurorului, asigurându-se, în acest fel, comunicarea către aceștia a documentelor care sunt de natură să influențeze decizia judecătorului, precum și posibilitatea de a discuta în mod efectiv observațiile depuse în fața instanței. De altfel, faptul că judecătorul de cameră preliminară are posibilitatea să verifice, în cauzele în care a fost pusă în mișcare acțiunea penală, legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, putând să excludă probele nelegal administrate ori, după caz, să sancționeze, potrivit art. 280-282 din Codul de procedură penală, actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii, în așa fel încât, în situația dispunerii începerii judecării, probele astfel excluse nu mai pot fi avute în vedere la judecarea în fond a cauzei, nu reprezintă altceva decât o reflectare a exigențelor dreptului la un proces echitabil.

29. Tot prin Decizia nr. 516 din 15 iulie 2021, citată anterior, Curtea a observat că petentul — fiind citat și având posibilitatea de a depune note scrise referitor la admisibilitatea și temeinicia plângerii, de a demonstra nelegalitatea soluției atacate în raport cu lucrările și materialul din dosarul de urmărire penală și oricare înscrisuri noi prezentate, de a formula cereri și de a ridica excepții cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale, în măsura în care în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală — beneficiază de toate garanțiile dreptului la un proces echitabil.

30. Pentru aceleași argumente, Curtea a constatat că dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală nu contravin nici prevederilor art. 24 din Legea fundamentală. Astfel, Curtea a reținut că garanțiile procesuale mai sus analizate reprezintă tot atâtea garanții ale realizării unei apărări eficiente, în condițiile ce rezultă din ipoteza juridică reglementată prin norma criticată. Mai mult, în etapele procesuale pe care le parcurge, autorul plângerii formulate — potrivit dispozițiilor art. 340 din Codul de procedură penală — poate fi asistat de un avocat ales sau numit din oficiu, în conformitate cu exigențele dreptului fundamental la apărare.

31. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate pronunțată prin deciziile menționate anterior, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Iosif Puiu și Constanța Puiu în Dosarul nr. 8.289/301/2021 al Judecătorei Sectorului 3 București — Secția penală, de Doru Paraschiv în Dosarul nr. 6.081/2/2020 al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și în Dosarul nr. 3.020/1/2019 al Tribunalului București — Secția I penală și de Cătălin Georgescu în Dosarul nr. 171/206/2021 al Judecătorei Câmpulung Moldovenesc.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale acelorași instanțe și constată că dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea altor acte normative, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Sectorului 3 București — Secția penală, Curții de Apel București — Secția a II-a penală, Judecătorei Câmpulung Moldovenesc, Tribunalului București — Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 7 noiembrie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHEMagistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE**pentru modificarea anexelor nr. 1-5****la Hotărârea Guvernului nr. 412/2025 privind aprobarea
Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor
de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ
superior pentru anul universitar 2025-2026**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 30 alin. (8) și (9) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Anexele nr. 1-5 la Hotărârea Guvernului nr. 412/2025 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2025-2026, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 și 396 bis din 5 mai 2025, se modifică și se înlocuiesc cu anexele nr. 1-5*) la prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ILIE-GAVRIL BOLOJANContrasemnează:Ministrul educației și cercetării,
Daniel-Ovidiu David
Ministrul muncii, familiei,
tineretului și solidarității sociale,
Petre-Florin ManoleBucurești, 8 august 2025.
Nr. 645.

*) Anexele nr. 1-5 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 761 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**privind exercitarea, cu caracter temporar,
de către doamna Vasilica-Valentina Robu a funcției publice
vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar
general al Casei Naționale de Pensii Publice**

Având în vedere propunerea formulată de Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale prin Adresa nr. 511/PFM din 29 iulie 2025, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/23.519 din 30 iulie 2025, precum și Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 29.587 din 4 august 2025, în temeiul art. 29, art. 394 alin. (2) lit. d), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3), art. 510 alin. (1) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data de 24 august 2025, doamna Vasilica-Valentina Robu, director general al Direcției generale asigurări sociale, pensii și alte drepturi prevăzute de legi speciale din cadrul Casei Naționale de Pensii Publice, exercită, cu caracter temporar, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Casei Naționale de Pensii Publice pentru o perioadă de 6 luni.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJANContrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Petru Farago

București, 13 august 2025.
Nr. 414.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**privind încetarea exercitării, cu caracter temporar,
de către doamna Speranța-Georgeta Ionescu a funcției publice
vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar
general al Ministerului Finanțelor**

Având în vedere propunerea Ministerului Finanțelor formulată prin Adresa nr. 690.993 din 29.07.2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/7.063 din 30.07.2025,

în temeiul art. 29, al art. 394 alin. (2) lit. d), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3), art. 524 alin. (1) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — (1) La data intrării în vigoare a prezentei decizii încetează exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna Speranța-Georgeta Ionescu a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Finanțelor.

(2) Doamna Speranța-Georgeta Ionescu predă lucrările și bunurile care i-au fost încredințate în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu în termen de 3 zile de la data prevăzută la alin. (1).

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJANContrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Petru Farago

București, 13 august 2025.
Nr. 415.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind încetarea exercitării, cu caracter temporar,
de către domnul Bogdan-Alexandru Moisii a funcției publice
vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar
general adjunct al Ministerului Afacerilor Externe**

Având în vedere Adresa Ministerului Finanțelor nr. 690.993 din 29.07.2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/7.063 din 30.07.2025, în temeiul art. 29, al art. 394 alin. (2) lit. d), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3), art. 524 alin. (1) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — (1) La data intrării în vigoare a prezentei decizii încetează exercitarea, cu caracter temporar, de către domnul Bogdan-Alexandru Moisii a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Afacerilor Externe.

(2) Domnul Bogdan-Alexandru Moisii predă lucrările și bunurile care i-au fost încredințate în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu în termen de 3 zile de la data prevăzută la alin. (1).

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Petru Farago

București, 13 august 2025.
Nr. 416.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind exercitarea, cu caracter temporar, prin detașare,
de către domnul Bogdan-Alexandru Moisii a funcției publice
vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar
general al Ministerului Finanțelor**

Având în vedere propunerea Ministerului Finanțelor formulată prin Adresa nr. 690.993 din 29.07.2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/7.063 din 30.07.2025, precum și Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 29.611 din 5.08.2025,

în temeiul art. 29, art. 394 alin. (2) lit. d), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. b) și f), art. 505 alin. (5), art. 509 alin. (3), art. 510 alin. (1) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Bogdan-Alexandru Moisii, consilier, clasa I, grad profesional superior, gradație 4 la Ministerul Afacerilor Externe, exercită, cu caracter temporar, prin detașare, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Finanțelor pentru o perioadă de 6 luni.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Petru Farago

București, 13 august 2025.
Nr. 417.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE

ORDIN

pentru modificarea Ordinului ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 3.284/2023 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru activități de cercetare-dezvoltare și inovare finanțate prin prioritatea 1. „Susținerea și promovarea unui sistem de CDI atractiv și competitiv în RO” a Programului Creștere inteligentă digitalizare și instrumente financiare

Având în vedere prevederile:

- Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare;
- Deciziei de punere în aplicare a Comisiei C (2022) 9.445 final din 9.12.2022 de aprobare a programului „Creștere inteligentă, digitalizare și instrumente financiare” pentru sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regional în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică” din România, CCI 2021RO16RFPR001, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- Adresa Consiliului Concurenței nr. 11.375 din 31.07.2025, ținând cont de Referatul de aprobare al Direcției generale dezvoltare regională, inovare și digitalizare din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene nr. 88.827 din 6.08.2025, în temeiul prevederilor art. 14 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 52/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul investițiilor și proiectelor europene emite prezentul ordin.

Art. 1. — Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 3.284/2023 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru activități de cercetare-dezvoltare și inovare finanțate prin prioritatea 1. „Susținerea și promovarea unui sistem de CDI atractiv și competitiv în RO” a Programului Creștere inteligentă digitalizare și instrumente financiare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 4 septembrie 2023, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Titlul va avea următorul cuprins:

„ORDIN
privind aprobarea Schemei de ajutor de stat
pentru activități de cercetare-dezvoltare și inovare
finanțate prin prioritatea 1. «Susținerea și promovarea
unui sistem de CDI atractiv și competitiv în RO»
și prioritatea 4. «Dezvoltarea de tehnologii strategice
pentru Europa — STEP» din Programul Creștere
inteligentă, digitalizare și instrumente financiare”

2. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 1. — Se aprobă Schema de ajutor de stat pentru activități de cercetare-dezvoltare și inovare finanțate prin prioritatea 1. «Susținerea și promovarea unui sistem de CDI atractiv și competitiv în RO» și prioritatea 4. «Dezvoltarea de tehnologii strategice pentru Europa — STEP» din Programul Creștere inteligentă, digitalizare și instrumente financiare, al cărei conținut este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.”

3. La anexă, titlul va avea următorul cuprins:

„SCHEMĂ
de ajutor de stat pentru activități de cercetare-dezvoltare
și inovare finanțate prin prioritatea 1. «Susținerea
și promovarea unui sistem de CDI atractiv și competitiv
în RO» și prioritatea 4. «Dezvoltarea de tehnologii
strategice pentru Europa — STEP» din Programul
Creștere inteligentă, digitalizare și instrumente financiare”

4. La anexă, articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 1. — Se instituie o schemă transparentă de ajutor de stat pentru activități de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI), finanțate prin prioritatea 1. «Susținerea și promovarea unui sistem de CDI atractiv și competitiv în RO» și prioritatea 4. «Dezvoltarea de tehnologii strategice pentru Europa — STEP» din Programul Creștere inteligentă, digitalizare și instrumente financiare (POCIDIF).”

5. La anexă, la articolul 3, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 3. — (1) Autoritatea care administrează schema este Autoritatea Națională pentru Cercetare, în calitate de Organism intermediar pentru cercetare (OIC).”

6. La anexă, la articolul 5, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) Decizia de punere în aplicare a Comisiei Europene nr. C (2022) 9.445 final din 9.12.2022 de aprobare a programului «Creștere inteligentă, digitalizare și instrumente financiare» pentru sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regional în cadrul obiectivului «Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică» din România CCI 2021RO16RFPR001, cu modificările și completările ulterioare.”

7. La anexă, la articolul 15, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 15. — (1) Prezenta schemă vizează art. 14, 22, 25, 25a, 25d, 26, 28 și 29 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, cu modificările și completările ulterioare, acțiunile⁶ 1.1, 1.2 și 1.3 din cadrul priorității 1 și 4.1 din cadrul priorității 4 – POCIDIF, tipurile de beneficiari și finanțarea maximă în cadrul unui proiect care conține activitatea respectivă. Toate aceste informații sunt detaliate în tabelul nr. 1 de mai jos.”

8. La anexă, la articolul 15, tabelul nr. 1 și notele de subsol nr. 6-9 vor avea următorul cuprins:

„Tabelul nr. 1 Activitățile, valorile maxime și tipurile de beneficiari sprijiniți

Activități finanțabile prin schema de CDI [tipuri de ajutor conform Regulamentului (UE) nr. 651/2014]	Acțiuni POCIDIF ⁶	Finanțarea maximă în cadrul unui proiect care conține activitatea respectivă (EUR)	Beneficiarii
Art. 14 — Ajutoare regionale pentru investiții			
Investiții inițiale în vederea introducerii în producție a rezultatelor obținute din cercetare-dezvoltare	A1.1, A1.2, A1.3, A4.1	10.000.000	IMM
Art. 22 — Ajutoare pentru întreprinderile nou-înființate			
Toate activitățile care susțin introducerea în producție a bunurilor, serviciilor rezultate ale cercetării	A1.1	1.200.000 ⁷ și, respectiv, 1.600.000 ⁸	Întreprinderi mici (inclusiv microîntreprinderi)
Art. 25 — Ajutoare pentru cercetare și dezvoltare			
Art. 25 alin. (2) lit. b) — Cercetare industrială	A1.1, A1.2, A1.3, A4.1	10.000.000	IMM, întreprinderi mari, organizații de cercetare ⁹
Art. 25 alin. (2) lit. c) — Dezvoltare experimentală	A1.1, A1.2, A1.3, A4.1	10.000.000	IMM, întreprinderi mari, organizații de cercetare ⁹
Art. 25 alin. (2) lit. d) — Studii de fezabilitate pentru pregătirea activităților de cercetare	A1.1, A1.2, A1.3, A4.1	8.250.000	IMM, organizații de cercetare ⁹
Art. 25a — Ajutoare pentru proiecte cărora li s-a acordat o etichetă de calitate «marcă de excelență»			
Ajutoare pentru proiecte cărora li s-a acordat o etichetă de calitate «marcă de excelență»	A1.3	2.500.000	IMM
Art. 25d — Ajutoare pentru acțiunile de teaming			
Ajutoare pentru acțiunile de teaming	A1.3	5.000.000	IMM, organizații de cercetare ⁹
Art. 26 — Ajutoare pentru investiții în infrastructurile de cercetare			
Ajutoare pentru investiții în infrastructurile de cercetare	A1.1, A1.2, A1.3, A4.1	7.500.000	IMM, organizații de cercetare ⁹
Art. 28 — Ajutoare de inovare destinate IMM-urilor			
Activități de inovare	A1.1, A1.2, A1.3, A4.1	5.000.000	IMM, organizații de cercetare ⁹
Art. 29 — Ajutoare de inovare de proces și organizațională			
Activități de inovare de proces și organizațională	A1.1, A1.2, A4.1	5.000.000	IMM

⁶ Acțiunea 1.1 Sprijin pentru sectorul privat și pentru colaborarea dintre actorii din sistemul public și mediul de afaceri în domeniul CD:

1.1.1. Sprijin pentru întreprinderile inovatoare:

— Sprijin pentru întreprinderi nou-înființate inovatoare

1.1.2. Creșterea gradului de colaborare public-privat (organizații de cercetare și mediul privat)

— Sprijin pentru proiecte de CDI pentru consorții tematice între parteneri publici-privati

— Sprijin pentru actorii din sistemul CDI care să asigure transferul de cunoștințe pentru trecerea rezultatelor C&I în piață

— Sprijin pentru proiecte tehnologice inovative

Acțiunea 1.2. Sprijin pentru proiecte în domeniul tehnologiilor avansate prin crearea de huburi de inovare în domenii de interes strategic

— Sprijin pentru proiecte în domeniul tehnologiilor avansate și crearea de huburi de inovare și transfer tehnologic în domenii prioritare

Acțiunea 1.3. Integrarea ecosistemului național CDI în Spațiul de cercetare european și internațional

— Sprijin pentru proiecte de sinergie cu acțiunile Horizon Europe și alte programe europene

— Sprijin pentru atragerea unor cercetători cu experiență din străinătate și crearea unor grupuri de excelență în jurul acestora

Acțiunea 4.1. Dezvoltarea de tehnologii strategice pentru Europa — STEP

— Sprijin pentru dezvoltarea de tehnologii strategice pentru Europa — STEP.

⁷ Pentru solicitanții întreprinderi mici și inovatoare din șase UAT (Dărmăști-Ilfov, Jilava, 1 Decembrie, Copăcenii, Vidra și Berceni), precum și pentru zona învecinată cu zona de sud-vest a Bucureștiului, cuprinzând cinci UAT (Ciorogârla, Domnești, Clinceni, Cornetu, Bragadiru), toate adiacente regiunii NUTS 3 RO314 Giurgiu, și zona învecinată cu zona de nord a Bucureștiului, cuprinzând 13 UAT (Periș, Ciolpani, Snagov, Gruiu, Nuci, Grădiștea, Petrăchioaia, Dascălu, Moara Vlăsiei, Balotești, Corbeanca, Buftea și Chitila), adiacente regiunilor NUTS 3 RO316 Prahova și RO315 Ialomița, precum și pentru zona învecinată cu zona de est a Bucureștiului, cuprinzând 4 UAT (Glina, Cernica, Dobroești și Pantelimon), adiacente regiunii NUTS 3 RO312 Călărași.⁸ Pentru solicitanții întreprinderi mici și inovatoare din celelalte regiuni ale României.⁹ Conform art. 10 din prezenta schemă.”

9. La anexă, la articolul 16, alineatul (4) va avea următorul cuprins:
„(4) Bugetul schemei este de 549.818.162 euro (FEDR + BS), echivalent cu 2.711,05 milioane lei (FEDR + BS), repartizat după cum urmează:

Tabelul nr. 2 Bugetul schemei în euro

Acțiuni	Art.	TOTAL		
		UE	BS	UE + BS
1.1 1.2 1.3 4.1	14	145.690.320	48.694.847	194.385.167
1.1	22	23.983.775,71	8.016.224,29	32.000.000,00
1.1 1.2 1.3 4.1	25	110.426.269	36.908.356	147.334.625
1.3	25a	13.767.746	4.601.666	18.369.412
1.3	25d	11.242.394,86	3.757.605,14	15.000.000,00
1.1 1.2 1.3 4.1	26	35.855.151,09	11.984.056,91	47.839.208,00
1.1 1.2 1.3 4.1	28	36.309.094	12.135.781	48.444.875
1.1 1.2 4.1	29	34.810.108	11.634.767	46.444.875
	TOTAL	412.084.859	137.733.303	549.818.162”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul investițiilor și proiectelor europene,
Dragoș-Nicolae Pîslaru

București, 11 august 2025.
Nr. 5.263.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 220

din 16 iunie 2025

Dosar nr. 2.743/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Ponea	— judecător la Secția I civilă
Maricel Nechita	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Glodeanu	— judecător la Secția I civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Simona Maria Zarafiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Alina Pohrib	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Doina Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Mihaela Voinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mădălina-Elena Vladu-Crevon	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mihnea Adrian Tănase	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.743/1/2024, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Georgiana Toader, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în temeiul art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 36.210/3/2022.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, nefiind formulate puncte de vedere.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularii și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 36.210/3/2022, a dispus, prin Încheierea din 22 octombrie 2024, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024*), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

1. *Dacă pentru drepturile care formează obiectul acțiunii este datorată contravaloarea inflației și, în caz afirmativ, pentru ce interval, respectiv de la data la care sumele reprezentând CASS au fost reținute până la data la care acestea au fost restituite sau pentru un alt interval?*

2. *Dacă pentru aceste sume reprezentând CASS, care au fost reținute și în privința cărora s-a dispus restituirea ca efect al deciziei Curții Constituționale, dar și eşalonarea restituirii prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2023, este datorată dobândă și, în caz afirmativ, pentru ce interval și ce tip de dobândă, respectiv dobândă moratorie sau penalizatoare?*

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 26 noiembrie 2024, cu nr. 2.743/1/2024, termenul de judecată fiind stabilit la 16 iunie 2025.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

9. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2023 privind stabilirea unor măsuri de restituire a unor contribuții de asigurări sociale de sănătate, aprobată cu completări prin Legea nr. 391/2023:

Art. 1 alin. (1): „Sumele reținute din veniturile din pensii realizate de persoanele fizice, cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate de la data de 1 ianuarie 2022 până la data de 27 decembrie 2022 inclusiv, se restituie lunar în perioada 1 martie 2023-28 februarie 2024, după recalcularea venitului impozabil corespunzător lunilor pentru care se efectuează restituirea, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, și reținerea diferențelor de impozit pe venit datorate.”

Art. 1 alin. (2): „Diferențele de impozit pe venit se calculează separat față de impozitul aferent drepturilor lunii curente, se rețin la data efectuării plății sumelor prevăzute la alin. (1), se plătesc și se declară până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care se face plata, prin depunerea declarației privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate.”

Art. 1 alin. (3): „Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și sumelor reținute cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate din pensiile private, respectiv pensiile facultative, pentru partea care depășește suma lunară de 4.000 de lei.”

Art. 1 alin. (4): „Procedura de plată eșalonată prevăzută la alin. (1) se aplică și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 28 decembrie 2022-1 martie 2023.”

Art. 1 alin. (5): „În cursul termenului prevăzut la alin. (1), orice procedură de executare silită se suspendă de drept.”

Art. 1 alin. (6): „Prin excepție de la prevederile alin. (1), sumele reținute din veniturile din pensii cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate, de la data de 1 ianuarie 2022 până la data de 27 decembrie 2022 inclusiv, nu se restituie persoanelor ale căror drepturi de pensie au fost stabilite și indexate potrivit prevederilor art. 60 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, respectiv cărora li se aplică prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu și cărora, în urma reținerii acestor sume, nu le-au fost diminuate cuantumulurile nete ale pensiei aflate în plată în anul 2022.”

Art. 1 alin. (7): „Sumele aferente contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate prevăzute la alin. (6) care sunt restituite caselor de pensii sectoriale de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate în contul prevăzut la art. 2 alin. (3) lit. a) se virează la bugetul de stat, în conturile de cheltuieli bugetare ale ordonatorilor de credite din care acestea au fost acordate, potrivit prevederilor art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 275/2008, cu modificările și completările ulterioare, în termen de 2 zile lucrătoare de la încasarea acestora în contul analitic deschis în cadrul contului «Sume de mandat și în depozit» la unitățile Trezoreriei Statului.”

10. Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar

Art. 1 alin. (2): „Dobânda datorată de debitorul obligației de a da o sumă de bani la un anumit termen, calculată pentru perioada anterioară împlinirii termenului scadenței obligației, este denumită *dobândă remuneratorie*.”

Art. 1 alin. (3): „Dobânda datorată de debitorul obligației bănești pentru neîndeplinirea obligației respective la scadență este denumită *dobândă penalizatoare*.”

11. Codul civil: Art. 1.535 alin. (1): „În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic.”

Art. 1.535 alin. (2): „Dacă, înainte de scadență, debitorul datora dobânzi mai mari decât dobânda legală, daunele moratorii sunt datorate la nivelul aplicabil înainte de scadență.”

Art. 1.535 alin. (3): „Dacă nu sunt datorate dobânzi moratorii mai mari decât dobânda legală, creditorul are dreptul, în afara dobânzii legale, la daune-interese pentru repararea integrală a prejudiciului suferit.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

12. Reclamanții au solicitat, prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului București, obligarea pârâtei la restituirea sumelor reținute pentru perioada 1 ianuarie 2022 — data sistării colectării, în baza art. XXIV pct. 11-14 și 16-19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021,

sume actualizate cu indicele de inflație aplicabil la data plății efective, și la plata contravalorii dobânzii legale de la data la care fiecare dintre aceste contribuții au fost reținute până la data efectivei lor restituiri.

13. La un termen ulterior de judecată în fața Tribunalului București, după apariția Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2023, reclamanții au renunțat la pretenția constând în restituirea sumelor reținute cu titlu de contribuție de asigurări sociale de sănătate, dar au arătat că înțeleg să stăruie în ceea ce privește actualizarea sumelor datorate și în privința cărora Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2023 a dispus restituirea eșalonată, precum și în privința obligării pârâtei la plata contravalorii dobânzii legale aferente aceluiași sume.

14. Prin sentința apelată a fost admisă, în parte, acțiunea și a fost obligată pârâta să plătească sumele de bani reprezentând actualizarea cu indicele de inflație a diferențelor de drepturi de pensie rezultate în urma recalculării pensiei fără reținerea procentului de 10% din asigurările sociale și de stat, de la data scadenței fiecărui drept de pensie și până la data de 20 decembrie 2022, și sumele de bani reprezentând dobânda legală penalizatoare de la data de 21 decembrie 2022 și până la data plății efective a sumelor de bani reținute anterior cu titlu de contribuție de asigurări sociale de sănătate.

15. Instanța de fond a apreciat, în privința actualizării, data de 20 decembrie 2022 (ce reprezintă ziua anterioară sesizării, de către reclamanți, a Tribunalului București) ca punct final al acestei perioade de actualizare, deși plata urma a fi făcută, în aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2023, ulterior acestei date de 20 decembrie 2022, iar fenomenul inflaționist a continuat să se manifeste și după această dată, iar, în privința dobânzii legale penalizatoare, data de 21 decembrie 2022 (respectiv data sesizării Tribunalului București de către reclamanți) ca fiind data de debut al calculării contravalorii dobânzii legale penalizatoare.

16. Împotriva sentinței, ambele părți, atât reclamanții, cât și pârâta, au declarat apel.

17. Prin cererea de apel, pârâta Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale a criticat aspecte referitoare la netemeinicia pretențiilor aferente titlului principal, dar și acordarea debitelor accesorii, susținând că actualizarea debitului principal și acordarea dobânzii nu ar avea temei legal față de conținutul special al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2023, în timp ce reclamanții au criticat intervalul de acordare, de către instanța de fond, a dobânzii legale și a perioadei pentru care a fost dispusă actualizarea.

18. La termenul de judecată din 22 octombrie 2024, Curtea a pus în discuția părților aspectele legate de oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

19. Prin Încheierea de ședință pronunțată la 22 octombrie 2024, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecății.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

20. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu dispozițiile art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

V. Punctul de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

21. Apelanta-pârâta Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale a arătat, prin notele scrise depuse la dosar la data de 17 octombrie 2024, că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, nefiind incidente în cauză dispozițiile art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

VI. Punctul de vedere ale completului care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

22. Completul de judecată investit cu soluționarea cauzei și-a exprimat punctul de vedere asupra chestiunilor de drept supuse dezlegării, în sensul că sunt datorate actualizarea sumelor reținute și supuse restituirii, precum și dobânda legală penalizatoare de la data la care au fost realizate reținerile până la data la care sumele sunt efectiv restituite, lunar, conform eșalonării prevăzute de art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2023.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale

23. Din răspunsurile primite a rezultat existența unei practici judiciare semnificative în care a fost îmbrățișată o orientare jurisprudențială cvasiunanimă în sensul că se restituie sumele reținute cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate din drepturile de pensie începând cu data de 1 ianuarie 2022 până la data încetării reținerilor, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2023 privind stabilirea unor măsuri de restituire a unor contribuții de asigurări sociale de sănătate, sume actualizate cu indicii de inflație la data plății efective.

24. Totodată, a rezultat că pentru sumele reprezentând contribuții de asigurări sociale de sănătate, care au fost reținute și în privința cărora s-au dispus restituirea ca efect al deciziei Curții Constituționale, dar și eșalonarea restituirii prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2023, este datorată dobânda legală penalizatoare calculată asupra debitului începând cu data fiecărei rețineri lunare până la data restituirii efective.

25. Această orientare jurisprudențială se regăsește la nivelul curților de apel Alba Iulia, Bacău, Brașov, București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași și Pitești.

26. Curtea de Apel Oradea a comunicat că la nivelul Secției I din cadrul Tribunalului Bihor orientarea practicii judiciare nu este unitară, fiind în sensul că pentru drepturile care formează obiectul acțiunii este datorată contravaloarea inflației, pe de o parte, cu acordarea acesteia de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei Curții Constituționale.

27. De asemenea, în ceea ce privește cea de-a doua problemă de drept, practica judiciară este în sensul că este datorată dobânda moratorie, pe de o parte, cu acordarea acesteia de la data reținerii sumelor reprezentând contribuții de asigurări sociale de sănătate, iar, pe de altă parte, cu acordarea acesteia de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei Curții Constituționale.

28. Opinia magistraților din cadrul Tribunalului Ialomița a fost în sensul că nu se justifică acordarea dobânzii penalizatoare și actualizarea sumelor cu indicii de inflație, întrucât prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2023 nu s-a prevăzut acordarea acestor sume.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

29. Potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 650/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1262 din 28 decembrie 2022, s-a constatat că dispozițiile art. XXIV pct. 11 [cu referire la art. 153 alin. (1) lit. f²)], pct. 12 [cu referire la art. 154 alin. (1) lit. h) sintagma „de până la suma de 4.000 lei lunar inclusiv”], pct. 13 [cu referire la art. 155 alin. (1) lit. a¹)], pct. 14 [cu referire la sintagma „venituri din pensii” din cuprinsul titlului secțiunii a 3-a din capitolul III al titlului V „Contribuții sociale obligatorii”], pct. 16 [cu referire la art. 157³], pct. 17 [cu referire la sintagma „precum și al veniturilor din pensii” din cuprinsul titlului secțiunii a 4-a din capitolul III al titlului V „Contribuții sociale obligatorii”], pct. 18 [cu referire la art. 168 alin. (1) în privința trimiterii la art. 153 alin. (1) lit. f²), alin. (5) în privința trimiterii la art. 157³ și alin. (7¹)] și pct. 19 [cu referire la alin. (1) lit. a) în privința trimiterii la art. 153 alin. (1) lit. f²)] și ale art. XXV alin. (1) lit. c) [cu referire la pct. 12, 13, 16, 18 în privința alin. (1) și (5) ale art. 168 și pct. 19] din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și

completarea unor acte normative sunt neconstituționale. În urma acestei decizii a fost emisă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2023, potrivit căreia la art. 1 se stipulează că „Sumele reținute din veniturile din pensii realizate de persoanele fizice, cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate de la data de 1 ianuarie 2022 până la data de 27 decembrie 2022 inclusiv, se restituie lunar în perioada 1 martie 2023-28 februarie 2024, după recalcularea venitului impozabil corespunzător lunilor pentru care se efectuează restituirea, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, și reținerea diferențelor de impozit pe venit datorate.”

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

30. Prin Decizia nr. 75/2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unei chestiuni de drept s-a statuat că: „În condițiile în care datoria eșalonată (...) este plătită după scadență, debitorul datorează, după această dată și până la plata efectivă, dobânzi penalizatoare, așa cum prevede art. 1 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011. Doar în acest mod se poate realiza o deplină și legală reparare a prejudiciului suferit de salariat. Evaluarea prejudiciului constând în beneficiul nerealizat (*lucrum cessans*) decurge din lege, fiind opțiunea legiuitorului să stabilească valori diferite pentru perioada anterioară scadenței și, respectiv, pentru perioada ulterioară acesteia.”

31. Prin Decizia nr. 2/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii s-a statuat că actualizarea reprezintă o reparație parțială, menită să repare prejudiciul efectiv suferit (*damnum emergens*), principiul reparării integrale a prejudiciului suferit de creditor, ca efect al executării eșalonate a titlurilor executorii, impune și remedierea celui de-al doilea element constitutiv al prejudiciului, prin acordarea beneficiului de care a fost lipsit (*lucrum cessans*), respectiv daune-interese moratorii, sub forma dobânzii legale.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

32. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizările în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile sunt inadmisibile, întrucât nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

33. Temeiul prezentei sesizări îl constituie prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

34. Domeniul de reglementare al acestui act normativ este prevăzut expres prin dispozițiile art. 1, ordonanța aplicându-se în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale ori de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, precum și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice, indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.

35. În consecință, prevederile ordonanței se aplică cu prioritate în raport cu dispozițiile art. 519-521 din Codul de procedură civilă, potrivit principiului *specialia generalibus derogant*, urmând a se completa cu prevederile dreptului comun, cuprinse în Codul de procedură civilă, astfel cum se statuează expres prin art. 4 din ordonanță, conform căruia „dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență se completează cu cele ale Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și cu celelalte reglementări aplicabile în materie”.

36. Potrivit art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, „Dacă, în cursul judecății proceselor prevăzute la art. 1, completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a

cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

37. Procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile presupune îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții de admisibilitate a sesizării:

— existența unei cauze în curs de judecată, în primă instanță sau în calea de atac;

— cauza să fie dintre cele prevăzute limitativ la art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze, respectiv litigiul să vizeze stabilirea și/sau plata drepturilor salariale/de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, fie stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice;

— existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei;

— chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

38. Prima condiție este îndeplinită, deoarece cauza în cadrul căreia a fost formulată sesizarea se află în curs de judecată, în calea de atac a apelului, la Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale.

39. Este îndeplinită și a doua condiție, întrucât cauza are ca obiect stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie ale personalului plătit din fonduri publice, apelanții-reclamanți urmărind recuperarea sumelor reținute cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate pentru partea din pensii care depășea valoarea de 4.000 lei, precum și actualizarea sumelor și obligarea părților la plata contravalorii dobânzii aferente acestor sume.

40. Nu este îndeplinită însă a treia condiție de admisibilitate ce vizează existența unei chestiuni de drept, care ar putea face obiect al sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, pentru motivele ce vor fi arătate în continuare.

41. În cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu se definește noțiunea „chestiune de drept”, însă lămurirea acesteia se va face ținând seama de principiile prezentate de legiuitorul delegat în preambulul ordonanței și de necesitatea completării, conform art. 4 din ordonanță, dispozițiilor speciale ale acesteia cu prevederile dreptului comun, cuprinse în Codul de procedură civilă, și cu jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, dată în interpretarea prevederilor de drept comun, jurisprudență care a dezvoltat noțiunea autonomă a „chestiunii de drept”, susceptibilă de interpretare pe calea mecanismului hotărârii prealabile.

42. În preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, alături de alte principii prezentate, legiuitorul delegat a înțeles să țină seama de „configurația actuală a mecanismului hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și de efectul obligativității hotărârii pe care o pronunță Înalta Curte de Casație și Justiție, în deplin acord cu îndatorirea sa constituțională de asigurare a aplicării și interpretării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești din România”, apreciindu-se că, în raport cu coordonatele acestui mecanism, aplicarea acestor noi norme legale cu caracter special poate

influența pozitiv activitatea instanțelor judecătorești, „în condițiile în care, încă dintr-o etapă incipientă, s-ar asigura clarificarea unor chestiuni dificile de drept”.

43. Astfel fiind, reiese neîndoiește ideea că procedura specială prevăzută de ordonanță prezintă caracteristicile esențiale ale procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, așa cum aceasta este reglementată de dispozițiile de drept comun din art. 519-521 din Codul de procedură civilă, la care se adaugă diferențele specifice menționate expres în conținutul dispozițiilor ordonanței.

44. Mai mult, spre deosebire de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă care folosesc noțiunea de „chestiune de drept”, în preambulul ordonanței, legiuitorul delegat folosește sintagma „chestiuni dificile de drept”, dorind să sublinieze astfel că doar chestiunile cu un anumit grad de dificultate în drept (și nu orice chestiuni de drept) sunt cele care pot fi obiectul procedurii speciale reglementate de ordonanță, în acord cu întreaga jurisprudență a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, dezvoltată începând cu anul 2013, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, care a instituit acest mecanism de unificare *a priori* a jurisprudenței instanțelor naționale.

45. Rațiunea instituirii condițiilor formale anterior arătate ale sesizării constă în asigurarea îndeplinirii scopului pentru care a fost introdus acest mecanism procedural, respectiv uniformizarea jurisprudenței și asigurarea predictibilității acesteia, fără ca folosirea sa să genereze suspendarea nejustificată a judecării unei cauze, printr-o interpretare arbitrară a necesității declanșării procedurii de către instanța de judecată, cu consecința prelungirii nejustificate a duratei procesului civil și, din această perspectivă, a afectării dreptului la un proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

46. În consecință, art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu instituie în sarcina instanțelor specializate în materia prevăzută de art. 1 din ordonanță obligația de a declanșa mecanismul pronunțării unei hotărâri prealabile în orice situație în care este identificată o chestiune de drept ce nu a primit o rezolvare de principiu din partea instanței supreme, ci numai în acele cazuri în care chestiunea de drept în discuție reflectă acele trăsături, cu excepția caracterului noutății, pe care Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept le-a subliniat în mod constant în jurisprudența dezvoltată în aplicarea dispozițiilor art. 519-521 din Codul de procedură civilă, cu care ordonanța se completează.

47. În situația contrară, s-ar ajunge la o delegare, nepermisă, a funcției jurisdicționale a judecătorului cauzei în favoarea instanței supreme, chemată astfel, nu să dea dezlegări de principiu asupra unor chestiuni de drept dificile, ci să dea rezolvare unor raporturi juridice concrete, aplicând norma de drept asupra situațiilor factuale punctuale.

48. În ceea ce privește cerința existenței unei chestiuni de drept reale, dificile, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au reținut următoarele:

— chestiunea de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită prezintă o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării (Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016; Decizia nr. 62 din 18 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 9 octombrie 2017; Decizia nr. 18 din 5 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 337 din 17 aprilie 2018; Decizia nr. 34 din 24 mai

2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 7 iulie 2021, paragraful 59; Decizia nr. 45 din 7 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 735 din 27 iulie 2021, paragraful 46; Decizia nr. 50 din 14 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 844 din 3 septembrie 2021, paragraful 41; Decizia nr. 74 din 18 octombrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1174 din 13 decembrie 2021, paragraful 42);

— chestiunea de drept supusă dezlegării trebuie să fie o chestiune care ridică serioase dificultăți de interpretare a unor dispoziții legale imperfecte, lacunare ori contradictorii, iar nu realizarea unor operațiuni de interpretare și aplicare a unui text de lege în raport cu circumstanțele particulare ce caracterizează fiecare litigiu ori existența unor simple obstacole care ar putea fi înlăturate printr-o reflexie mai aprofundată a judecătorului cauzei (Decizia nr. 9 din 20 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 10 aprilie 2017, paragrafele 62 și 65; Decizia nr. 62 din 24 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 30 octombrie 2018, paragraful 37; Decizia nr. 34 din 24 mai 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 7 iulie 2021, paragraful 61; Decizia nr. 45 din 7 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 735 din 27 iulie 2021, paragraful 37);

— pentru a ne afla în prezența unei veritabile chestiuni de drept, caracterul complex sau, după caz, precar al reglementării, de natură a conduce, în final, la interpretări diferite, precum și dificultatea completului în a-și însuși o anumită interpretare trebuie să fie reflectate în încheierea de sesizare, care trebuie să fie motivată, aptă să releve reflecția asupra diferitelor variante de interpretare posibile, cu argumentele aferente, și de o manieră în care să se întrevadă explicit pragul de dificultate al întrebării și în ce măsură aceasta depășește obligația ordinară a instanței de a interpreta și aplica legea în cadrul soluționării unui litigiu, întrucât simpla dilemă cu privire la sensul unei norme de drept nu poate constitui temei pentru declanșarea mecanismului hotărârii prealabile (Decizia nr. 2 din 22 ianuarie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 26 februarie 2018, paragraful 42; Decizia nr. 62 din 24 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 30 octombrie 2018, paragrafele 38, 39 și 41; Decizia nr. 32 din 30 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 26 iunie 2020, paragraful 50; Decizia nr. 45 din 7 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 735 din 27 iulie 2021, paragraful 37; Decizia nr. 50 din 14 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 844 din 3 septembrie 2021, paragraful 41; Decizia nr. 74 din 18 octombrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1174 din 13 decembrie 2021, paragraful 42). Sub acest aspect, s-a reținut că, în procedura hotărârii prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție nu se substituie atributului fundamental al instanțelor, de interpretare și aplicare a legii, ci se limitează la a facilita judecătorului eliminarea ambiguităților ori dificultăților unor texte de lege (Decizia nr. 45 din 7 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 735 din 27 iulie 2021, paragraful 46).

49. Cu privire la sesizarea Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată nu îndeplinește cerința de a reprezenta o veritabilă chestiune de drept, în sensul celor anterior enunțate, nefiind dedusă dintr-un text de lege incomplet sau neclar, susceptibil de interpretări contradictorii, de natură a fi supusă dezlegării în cadrul procedurii hotărârii prealabile.

50. Prin încheierea de sesizare, instanța de trimitere formulează următoarele întrebări:

1. Dacă pentru drepturile care formează obiectul acțiunii este datorată contravaloarea inflației și, în caz afirmativ, pentru ce interval, respectiv de la data la care sumele reprezentând CASS au fost reținute până la data la care acestea au fost restituite sau pentru un alt interval?

2. Dacă pentru aceste sume reprezentând contribuții de asigurări sociale de sănătate, care au fost reținute și în privința cărora s-a dispus restituirea ca efect al deciziei Curții Constituționale, dar și eşalonarea restituirii prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2023, este datorată dobândă și, în caz afirmativ, pentru ce interval și ce tip de dobândă, respectiv dobândă moratorie sau penalizatoare?, susținând că problema de drept care reflectă și dificultatea sa stă în apariția Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2023, prin care s-a dispus în privința restituirii eşalonate a CASS reținute, în acest act normativ neprevăzându-se nimic referitor la actualizarea sumelor de bani în privința cărora s-a legiferat restituirea eşalonată și la acordarea dobânzii legale, astfel că pornind de la această modalitate de legiferare, instituțiile care au obligația restituirii susțin faptul că nu pot fi obligate la ceea ce legea, printr-un act normativ care privește chiar pretențiile deduse judecătii, nu prevede cu privire la respectivele pretenții. Distinct de această chestiune a datorării/nedatorării contravalorii dobânzii legale și a actualizării debitului principal, a arătat că în cauză prezintă relevanță și perioada pentru care aceste două tipuri de debite accesorii ar trebui calculate.

51. Răspunsurile transmise de instanțele consultate relevă o abordare cvasiunitară cu privire la aceste chestiuni de drept, fiind conturată o opinie consolidată la nivel național, în sensul exprimat și de către autorul sesizării.

52. Or, chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare sau că și-ar putea extinde efectele după data abrogării lui (prin ultraactivitate), fie că ar intra în coliziune cu principii fundamentale ale dreptului.

53. Ceea ce este definitoriu pentru această procedură este deci dezlegarea de principiu pe care o poate da instanța supremă în legătură cu sensul normei de drept, cu cea mai adecvată interpretare a lui, atunci când este susceptibil de mai multe înțelesuri, astfel încât ulterior, printr-o aplicare corespunzătoare din partea instanțelor, jurisprudența să capete coerență și unitate.

54. Este vorba, așadar, despre o interpretare în drept cu caracter de principiu asupra unei norme legale (îndoielnică, neclară), stabilită ca incidentă cauzei de către instanța de trimitere, aptă să ducă la dezlegarea raportului litigios, iar nu de interpretarea, în concret, a acestei norme de către instanța supremă, căreia ulterior instanța de trimitere să îi facă aplicare punctuală la speță, întrucât nu acesta este scopul mecanismului instituit prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

55. În cauză nu este identificată o problemă de drept care să necesite promovarea acestui mecanism de unificare a practicii, instanța de trimitere limitându-se la a reda obiectul cererii de chemare în judecată.

56. Concluzionând, noțiunii de „chestiune de drept” nu îi poate fi subsumat obiectul cererii de chemare în judecată și nu se poate cere instanței supreme dezlegarea sa în cadrul procedurii întrebării prealabile, întrucât, în acest caz, „dezlegarea” ar semnifica chiar „soluționarea fondului”, ceea ce legea nu permite în cadrul acestui mecanism de unificare a practicii judiciare.

57. Înalta Curte de Casație și Justiție nu se substituie atributului fundamental al instanțelor judecătorești de interpretare și aplicare a legii în cauzele deduse judecătii, ci se limitează la a facilita judecătorului eliminarea ambiguităților ori dificultăților întâmpinate în interpretarea unor texte de lege (Decizia nr. 45 din 7 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 735 din 27 iulie 2021).

58. În atare situație, nefiind întrunită cerința unei chestiuni de drept, nu se poate reține admisibilitatea accesării mecanismului de unificare a practicii judiciare.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 36.210/3/2022, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

„1. dacă pentru drepturile care formează obiectul acțiunii este datorată contravaloarea inflației și, în caz afirmativ, pentru ce interval, respectiv de la data la care sumele reprezentând contribuții de asigurări sociale de sănătate au fost reținute până la data la care acestea au fost restituite sau pentru un alt interval?

2. dacă pentru aceste sume reprezentând contribuții de asigurări sociale de sănătate, care au fost reținute și în privința cărora s-a dispus restituirea ca efect al Deciziei nr. 650 din 15 decembrie 2022 a Curții Constituționale, dar și eșalonarea restituirii prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2023 privind stabilirea unor măsuri de restituire a unor contribuții de asigurări sociale de sănătate, este datorată dobândă și, în caz afirmativ, pentru ce interval și ce tip de dobândă, respectiv dobândă moratorie sau penalizatoare?”

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 16 iunie 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Georgiana Toader

★

RECTIFICĂRI

În titlul și în cuprinsul Ordinului ministrului educației și cercetării nr. 4.324/2025 privind acordarea acreditării unității de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Elite” din municipiul Iași, județul Iași, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 3 iulie 2025, se face următoarea rectificare:

— în loc de: „... Școala Primară «Elite» ...” se va citi: „... Școala Primară «ELITE» ...”.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

